TEZA DE ABILITARE

DREPT PROCESUAL PENAL – UTILIZAREA PROBELOR OBȚINUTE PRIN SUPRAVEGHERE TEHNICĂ ÎN PROCESUL PENAL. VERIFICAREA DATELOR DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ ULTERIOR SESIZĂRII

Autor: Conf. Univ. Dr. Sandra-Felicia Grădinariu

București

2026

Rezumatul tezei de abilitare

DREPT PROCESUAL PENAL – UTILIZAREA PROBELOR OBȚINUTE PRIN SUPRAVEGHERE TEHNICĂ ÎN PROCESUL PENAL. VERIFICAREA DATELOR DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ ULTERIOR SESIZĂRII

Prezenta teză își propune să evidențieze rezultatele activității științifice concretizate în articolele publicate în reviste naționale și internaționale, precum și realizările profesionale ulterioare obținerii titlului de doctor, prin prezentarea obiectivelor propuse și atinse. Modalitatea de prezentare se raportează la evoluția și dezvoltarea carierei academice, științifice și profesionale, precum și a direcțiilor principale și de dezvoltare viitoare ale acesteia, în contextul global al realizărilor științifice semnificative și de actualitate din domeniul dreptului procesual penal, cu precădere axat pe probele obținute prin supraveghere tehnică și utilizarea acestora în procesul penal.

Teza este structurată în patru capitole ce reflectă pe deplin activitatea mea profesională și academică până în prezent, precum și proiectele viitoare.

***Primul capitol**, respectiv "Contribuțiile științifice în domeniul utilizării interceptărilor audio sau video cu titlu de mijloace de probă în procesul penal și compatibilitatea reglementării cu exigențele europene și internaționale" este structurat pe trei secțiuni și conține o trecere în revistă a realizărilor mele științifice, pe direcții tematice disciplinare sau interdisciplinare, confirmate prin modificări ale legislației naționale.*

În prima secțiune, denumită sugestiv „Propuneri de lege ferenda devenite realitate prin Decizii ale Curții Constituționale", am prezentat realizările științifice, profesionale și academice, pe direcții tematice disciplinare sau interdisciplinare exemplificând modalitatea în care contribuțiile personale în domeniul vizat au contribuit la modificarea jurisprudenței instanței de contencios constituțional.

A doua secțiune a primului capitol este intitulată "Propuneri de lege ferenda devenite realitate prin transpunere în legislația națională" și reprezintă contribuții

ce au vizat imposibilitatea efectuării activității de supraveghere tehnică anterior începerii urmăririi penale, necesitatea autorizării înregistrărilor de către un judecător specializat și imparțial și chiar excluderea rezultatelor supravegherii tehnice ce nu îndeplinesc condițiile de echitabilitate prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

A treia secțiune a primului capitol prezintă o parte dintre cele mai importante contribuții științifice ale subsemnatei, materializate prin propuneri de lege ferenda exprimate în lucrări de specialitate în problematica interceptărilor.

În cea de-a patra secțiune am prezentat propuneri de lege ferenda pe care le-am exprimat de-a lungul timpului în lucrări de specialitate cu privire la etapa camerei preliminare.

Realizările sunt documentate prin trimiteri la publicații, fiecare trimitere oferind posibilitatea verificării. Totodată, contribuțiile științifice personale sunt prezentate în contextul stadiului actual al cercetării științifice din domeniul tematic al specialității, individualizându-se, în mod argumentat și documentat, relevanța și originalitatea contribuțiilor personale.

***Al doilea capitol,** intitulat „Cărți și lucrări publicate după obținerea titlului de doctor în problematica supravegherii tehnice în actualul Cod de procedură penală – o analiză completă a controverselor din doctrina și jurisprudența națională raportate la legislația și jurisprudența europeană și internațională” evidențiază transpunerea cercetării științifice prin prisma lucrărilor publicate după obținerea titlului de doctor, dar și a rezultatelor în domeniul uniformizării jurisprudenței din perspectiva calității subsemnatei de expert în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.*

Monografia „Supravegherea tehnică în Noul Cod de procedură penală”, a fost publicată la Editura C.H.Beck în anul 2014, iar în anul 2016, la data de 16 februarie a fost publicată în Monitorul Oficial Decizia Curții Constituționale nr. 51/2016 prin care s-au concretizat o mare parte din propunerile de lege ferenda expuse în carte.

Lucrarea reprezintă o cercetare bazată pe metoda documentării, a cercetării bibliografice, respectiv cea comparativă, având rolul de a evidenţia drepturile şi garanţiile procesuale consacrate în dreptul intern cât şi în instrumentele internaţionale în domeniul supravegherii tehnice.

În acest capitol am prezentat inclusiv contribuțiile personale din lucrări științifice publicate ulterior dobândirii titlului de doctor referitoare la organele competente, valoarea probatorie și verificarea datelor obținute prin supraveghere tehnică.

Totodată, am evidențiat atât aspecte esențiale referitoare la procedura de cameră preliminară și anularea încheierilor prin care supravegherea tehnică a fost autorizată de către judecătorul de drepturi și libertăți, precum și modalitatea în care consider că activitatea subsemnatei de expert al Consiliul Superior al Magistraturii în drept penal și procesual penal a contribuit la uniformizarea jurisprudenței neunitare.

Un alt aspect tratat în capitolul doi este întregul context creat în jurul interceptărilor audio-video și ulterior a supravegherii tehnice efectuate de Serviciul Român de Informații, fie prin ”extinderea” competențelor acordate de legiuitor prin Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României, fie activitatea desfășurată în baza unor protocoale ce au suscitat un deosebit interes la nivel național.

Personal, în acest context creat de ”organele specializate ale statului”, consider că printre cele mai mari provocări pentru practicienii dreptului se numără în primul rând jurisprudența neunitară a instanțelor naționale, dar în principal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ce a vizat declasificarea probatoriului obținut de către sau cu ajutorul Serviciul Român de Informații, fapt care a creat un cadru judiciar imprevizibil, iar în al doilea rând accesul apărării la suporții optici conținând datele rezultate din supravegherea tehnică precum și la volumele de urmărire penală ce conţin procesele-verbale de redare, ambele având un regim special de depozitare, arhivare, acces, dar mai ales de administrare nemijlocită în fața instanțelor.

Întreg fondul de date şi informaţii rezultat din cercetarea ştiinţifică cu privire la tema aleasă a fost fundamentat cu bibliografie şi practică judiciară de referinţă în domeniu şi de actualitate, ce vizează trăsăturile şi schimbările esenţiale în domeniul interceptării şi înregistrării audio sau video, într-o eră bazată pe informaţie şi tehnologie, cât şi cu surse provenite din jurisprudenţa Curţii Europene, a Curţii Constituţionale şi a instanţelor de judecată naţionale.

***Al treilea capitol** a fost rezervat unui subiect considerat de subsemnata pe parcursul carierei drept unul dintre cele mai importante în domeniul supravegherii tehnice, respectiv, expertizarea suporților optici conținând rezultatele acestui procedeu probatoriu.*

Am prezentat în cadrul acestui capitol contribuții științifice în domeniul expertizării rezultatelor supravegherii tehnice, o mare parte dintre acestea reprezentând noi direcții de cercetare în acest domeniu, aspecte care au fost invocate de subsemnata din perspectiva calității de avocat în fața instanțelor de orice grad, inclusiv Curtea Constituțională a României.

Am transpus în lucrări de specialitate problemele existente în practica judiciară privind verificarea de către instanță a rezultatelor supravegherii tehnice, precum și tehnica, metodele și programele folosite în expertizele realizate de experții din cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice.

Observațiile personale referitoare la expertiza suporților ce conțin rezultatele activității de supraveghere tehnică încep cu analizarea exhaustivă a cadrului normativ, continuă cu prezentarea tehnicii, a metodelor și a programelor folosite în analiza autenticității interceptărilor și culminează cu prezentarea unor considerente de ordin practic privind expertizarea datelor constând în rezultatele supravegherii tehnice și cu importanța asumării actelor procesuale de către procuror.

Totodată, am analizat concluzii diametral opuse ale experților criminaliști asupra acelorași materiale rezultate din supravegherea tehnică și disfuncționalități ale expertizelor tehnice.

O atenție specială am acordat-o verificării înregistrărilor de către instanța de judecată după sesizare, a metodelor utilizate de experți, a cadrului normativ privind organizarea activității de expertiză judiciară.

Am abordat și o nouă direcție de cercetare referitoare la analiza înregistrărilor audio-video din perspectiva nonverbalului.

Având în vedere faptul că o discuție poate fi decodificată din punct de vedere a semnificației comunicării, de cuvinte în proporție de 7%, voce 38%, iar comportamentul nonverbal reprezintă 55%, am analizat împreună cu reputați specialiști în domeniul nonverbalului o serie de înregistrări audio-video ce lasă loc de interpretare a mesajului transmis.

***Al patrulea capitol** își propune nu doar să prezinte parcursul profesional și academic al subsemnatei, dar și perspectivele de evoluție și dezvoltare a propriei cariere.*

De aceea, acest ultim capitol a fost structurat în trei secțiuni. În prima secțiune am prezentat o sinteză a activității academice, iar în a doua și a treia secțiune am prezentat oportunitățile și planurile de dezvoltare a carierei universitare prin raportare atât la dimensiunea didactică, cât și la dimensiunea științifică a acesteia.

În ceea ce privește relevanța și originalitatea cercetărilor efectuate, consider că aspectele determinante sunt relevate pe mai multe planuri. Pe de o parte, cursurile elaborate și predate studenților se evidențiază prin stabilitatea stilului și claritate, originalitatea acestora constând în actualizarea constantă și efortul de a dezvolta și consolida atât concepte teoretice, cât și competențe pentru viitorii profesioniști.

Monografia, pe de altă parte, are o notă dinamică, cu aporturi personale consistente. Studiile și articolele elaborate, majoritatea în limba engleză, prezentate la conferințe internaționale și publicate în reviste de specialitate indexate în baze de date internaționale, au avut scop bivalent: pe de o parte, am evidențiat aspecte de noutate atât din legislația națională, cât și din cea europeană și/sau internațională și am propus, pe alocuri, alinierea legislației din România cu standardele impuse de

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Curtea Constituțională a României, iar pe de altă parte, am formulat critici pertinente și soluții la adresa anumitor texte normative, fie viciate din perspectiva constituționalității acestora, fie prin prisma respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor vizate de supraveghere tehnică.

De aceea, consider că prezenta teză de abilitare face o trecere în revistă completă a contribuției subsemnatei în domeniul de cercetare ales și prezintă evoluția personală și direcțiile viitoare de cercetare.